

**Statsrådets skrivelse till Riksdagen med anledning av
ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv
(pyrotekniska artiklar)**

I enlighet med 96 § i grundlagen översänds till Riksdagen Europeiska gemenskapernas kommissions förslag av den 11 oktober 2005 till Europaparlamentets och rådets direktiv om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 12 april 2006

Minister Seppo Kääriäinen

Konsultative tjänstemannen Tapani Koivumäki

**FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM
UTSLÄPPANDE PÅ MARKNADEN AV PYROTEKNISKA ARTIKLAR,
KOM (2005) 457 SLUTLIG****1. Allmänt**

Europeiska gemenskapernas kommission har lagt fram ett förslag till direktiv av Europaparlamentet och rådet om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar. Fyrverkeripjäserna utgör en betydande del av de pyrotekniska artiklarna. Direktivet skall också gälla sådana artiklar som innehåller pyrotekniska substanser som används för att aktivera säkerhetsanordningar eller andra anordningar i motorfordon.

Syftet med förslaget är att skapa en övergripande och sammanhängande lagstiftning på gemenskapsnivå och att införa minimisäkerhetskrav för pyrotekniska artiklar, vilka syftar till

- 1) att garantera fri rörlighet för pyrotekniska produkter inom EU,
- 2) förbättra det övergripande skyddet för konsumenter och yrkesverksamma,
- 3) medverka till att minska olycksrisken,
- 4) harmonisera de säkerhetskrav som tillämpas i de olika medlemsstaterna.

Pyrotekniska artiklar har ställts utanför tillämpningsområdet för direktiv 93/15/EEG om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk. Den lagstiftning som gäller utsläppande på marknaden och användning av pyrotekniska artiklar varierar betydligt i de olika medlemsstaterna.

I Finland förutsätts av pyrotekniska artiklar att de typgodkänns innan de släpps ut på marknaden. Dessutom finns det nationella bestämmelser om handel med, överlåtelse, upplagring och användning av pyrotekniska artiklar. Dessa bestämmelser ingår i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) och förordningen om explosiva varor (473/1993).

2. Innehållet i förslaget

Med direktivet om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar försöker man ställa enhetliga väsentliga säkerhetskrav för pyrotekniska artiklar. Syftet med direktivet är dessutom att åstadkomma ett enhetligt förfaringssätt på EU-nivå för meddelandet av uppgifter om trygg hantering och användning av pyrotekniska artiklar.

Direktivet om pyrotekniska artiklar är ett typiskt direktiv enligt det s.k. nya förfarandet, där harmoniserade EN-standarder har en betydande ställning. Efter detta borde på EU:s marknad inte finnas pyrotekniska artiklar som inte når upp till kravnivån i standarderna, vilket i betydande grad borde minska olyckor till följd av felaktig hantering av fyrverkeripjäser. CE-märkningarna utsträcks till att också gälla pyrotekniska artiklar, och efter detta kan endast artiklar som är försedda med CE-märkning släppas ut på marknaden. I direktivet förenhetligas klassificeringen av pyrotekniska artiklar, användningen av standarder och systemen för godkännande, vilket gör att dessa artiklars säkerhet torde bli avsevärt bättre.

I förslaget till direktiv har beaktats att på marknadsföringen och användningen av pyrotekniska artiklar, i synnerhet fyrverkeripjäser, tillämpas olika bestämmelser i olika länder. Därför ges medlemsstaterna i förslaget en möjlighet att hålla i kraft sina egna bestämmelser, som gäller i synnerhet de nedre åldersgränser som skall tillämpas i vissa kategorier av fyrverkeripjäser samt bestämmelser om marknadsföring och användning.

Syftet med direktivet är att fastställa bestämmelser med vilka man eftersträvar att skapa förutsättningar för fri rörlighet för pyrotekniska artiklar på den inre marknaden och samtidigt säkerställa ett högklassigt

skydd för människors hälsa och konsumenters säkerhet. Samtidigt förstärks de väsentliga säkerhetskrav som gäller pyrotekniska artiklar, vilka de skall uppfylla för att kunna släppas ut på marknaden.

Med en pyroteknisk artikel avses en artikel som är avsedd att skapa en värme-, ljus-, ljud-, gas- eller rökeffekt eller en kombination av dessa, som en följd av exotermiska kemiska reaktioner både i underhållningssyfte och i annat syfte. Med en fyrverkeripjäas avses en pyroteknisk artikel för underhållning. Enligt förslaget skall till direktivets tillämpningsområde också höra pyrotekniska artiklar för motorfordon, med vilka avses artiklar som innehåller pyrotekniska substanser som används för att aktivera säkerhetsanordningar eller andra anordningar, t.ex. krockkuddar, i motorfordon.

Enligt direktivförslaget skall artiklarnas tillverkare kategorisera artiklarna utifrån typ av användning och risknivå. Ett anmält organ bekräftar kategoriseringen i samband med förfarandet för bedömning av artiklarnas överensstämmelse med kraven. Fyrverkeripjäaserna kategoriseras i fyra kategorier och övriga pyrotekniska artiklar i två kategorier. Fyrverkeripjäas i kategori 4 och övriga pyrotekniska artiklar i kategori 2 skall endast vara avsedda för yrkesmässig användning. En närmare kategorisering av fyrverkeripjäaserna skall fastställas i de EN-standarder som gäller fyrverkeripjäaserna.

Enligt förslaget skall tillverkaren av pyrotekniska artiklar se till att de pyrotekniska artiklarna uppfyller de grundläggande säkerhetskrav som finns i en bilaga till direktivet. Tillverkarna skall vara etablerade i gemenskapen eller utse en auktoriserad representant. Tillverkaren skall lämna in artikeln till ett anmält organ som gör en bedömning av överensstämmelse samt anbringa CE-märkningen och övriga märkningar enligt direktivet på artikeln.

Medlemsstaterna skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de pyrotekniska artiklar som omfattas av detta direktiv får släppas ut på marknaden endast om de uppfyller alla bestämmelser i direktivet, är försedda med CE-märkning och uppfyller de skyldigheter som rör bedömningen av överensstämmelse. Likaså skall medlems-

staterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att pyrotekniska artiklar inte obehörigt är försedda med CE-märkning.

För säkerställande av den fria rörligheten för pyrotekniska artiklar får medlemsstaterna inte förbjuda, begränsa eller hindra utsläppande på marknaden av de pyrotekniska artiklar som omfattas av detta direktiv och som uppfyller de krav som ställs i detta direktiv. Å andra sidan utesluter bestämmelserna i direktivet enligt förslaget inte att en medlemsstat kan vidta åtgärder för att begränsa användningen eller försäljningen av fyrverkeripjäas i kategorierna 2 och 3 till allmänheten av skäl som rör allmän säkerhet.

I förslaget till direktiv anförs också att åldersgränser skall fastslås, och att till konsumenterna som underskrider åldersgränsen får pyrotekniska artiklar inte säljas eller på annat sätt göras tillgängliga. I förslaget har som åldersgräns för fyrverkeripjäas i kategori 1 föreslagits 12 år, i kategori 2 16 år och i kategori 3 18 år. I kategori 1 för övriga pyrotekniska artiklar har som åldersgräns föreslagits 18 år. Avsikten är att i direktivet skall medlemsstaterna ges rätt att höja ovan nämnda åldersgränser om det är befogat av skäl som rör allmän säkerhet. Medlemsstaterna får också sänka åldersgränserna för personer som har yrkesutbildning eller genomgår en sådan utbildning.

I det föreslagna direktivet finns också krav som gäller märkning av pyrotekniska artiklar. Enligt förslaget skall tillverkarna se till att de pyrotekniska artiklarna är tydligt märkta på det officiella språket eller språken i det land där artikeln säljs till konsumenten. Märkningen skall utöver CE-märkning innehålla uppgifter om tillverkarens eller den auktoriserade representantens namn, artikelns namn och typ, åldersgränser, artikelns kategori och bruksanvisning samt säkerhetsavstånd. Märkningen skall också innehålla uppgifter om riskkategorierna för den substans eller den blandning av substanser som ingår i artikeln.

Dessutom ingår i direktivet andra sedvanliga bestämmelser som ingår i direktiv enligt det nya förfarandet och vilka gäller harmoniserade standarder, förfaranden för bedömning av överensstämmelse, anmälda organ, åtgärder gällande marknadsövervakning,

skyddsklausul, förbud och begränsning, verkställighetsåtgärder, kommitté samt påföljder.

Enligt kommissionens förslag skall direktivet införas i den nationella lagstiftningen senast 18 månader efter att det har offentliggjorts. Enligt förslaget skall medlemsstaterna tillämpa bestämmelserna på fyrverkeripjäser senast 24 månader efter att direktivet har offentliggjorts och på övriga pyrotekniska artiklar senast fem år efter att direktivet har offentliggjorts. Nationella tillstånd som beviljats före det datum då bestämmelserna enligt direktiven träder i kraft skall vara fortsatt giltiga till dess de löper ut, dock högst 10 år efter det att direktivet har trätt i kraft.

3. Förslagets verkningar

Genomförandet av det föreslagna direktivet innebär att fri rörlighet för pyrotekniska artiklar säkerställs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Kraven gällande pyrotekniska artiklar blir i och med direktivet enhetliga. Varje pyroteknisk artikels överensstämmelse konstateras endast en gång och efter detta kan artikeln finnas på marknaden i hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Detta innebär att de nuvarande nationella tillståndsförfarandena, som är i användning i de olika medlemsstaterna, upphävs.

Vid den konsekvensbedömning som kommissionen har gjort på det föreslagna direktivet har det konstaterats att endast en liten del av de fyrverkeripjäser som används inom EU-området tillverkas i EU-länder. Huvuddelen av de fyrverkeripjäser som finns på EU-marknaden tillverkas i Kina. Värdet av de fyrverkeripjäser som under ett år säljs till konsumenterna inom EU-området antas vara cirka 700 miljoner euro och värdet av de fyrverkeripjäser som säljs för yrkesmässigt bruk bedöms också vara cirka 700 miljoner euro. Värdet av de fyrverkeripjäser som säljs till konsumenterna i Finland antas uppgå till 15—20 miljoner euro per år.

Påvisandet av fyrverkeripjäders överensstämmelse omvandlas från ett nationellt godkännande till ett förfarande i enlighet med di-

rektivet. De produktvisa kostnaderna för godkännandet kan antas stiga till följd av de ökande kraven på provning. Detta kan innebära att utbudet av de fyrverkeripjäser som finns på marknaden minskar.

Ikraftsättandet av förfaranden enligt direktivet kan också påverka tillverkningen av fyrverkeripjäser och organiseringen av den i Kina. I dagens läge sker tillverkningen huvudsakligen i synnerligen små separata enheter. Likaså kan direktivet påverka verksamheten hos de finska importörerna av fyrverkeripjäser, vilka har sört för det nationella godkännandet av de produkter de importerar.

De nationella systemen för godkännande av de pyrotekniska artiklar som skall användas i motorfordon avviker från varandra. Den europeiska bilindustrin har konstaterat att åtgärder för att harmonisera godkännandena kommer att genomföras i enlighet med det direktiv som nu behandlas. EU är nettoexportör av dylika artiklar. Dessa artiklar tillverkas inte i Finland.

Fastän direktivets centrala mål är att garantera fri rörlighet för pyrotekniska artiklar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, innehåller det föreslagna direktivet en bestämmelse enligt vilken medlemsstaterna på basis av den allmänna säkerheten kan begränsa användningen och försäljningen till konsumenterna av vissa fyrverkeripjäser. Likaså har i direktivet fastslagits åldersgränser för olika pyrotekniska artiklar, och till konsumenter som är yngre än dessa åldersgränser får artiklar inte överlåtas. Från dessa åldersgränser kan man nationellt avvika av de skäl som nämns i direktivet. Följaktligen antas det att Finland kan hålla i kraft sina nationella begränsningar gällande försäljning, överlåtelse och användning av fyrverkeripjäser.

Det föreslagna direktivet har verkningar på den nationella lagstiftningen. För att direktivet skall kunna genomföras förutsätts att lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) ändras. Avsikten är att närmare bestämmelser skall meddelas genom förordning av statsrådet.

4. Behandlingen av förslaget i EG:s organ

Förslaget har ännu inte behandlats i rådets arbetsgrupp. Finland har berett sig på att det föreslagna direktivet kommer att behandlas under ordförandeperioden. Behandlingen av det föreslagna direktivet i Europaparlamentet har inletts.

5. Nationell beredning

Tjänstemannaberedningen har gjorts vid handels- och industriministeriet. Förslaget har behandlats vid delegationen för säkerhetsteknik, som biträder handels- och industriministeriet, och i dess sektion för fyrverkeripjäser. Även i säkerhetsteknikcentralens fyrverkeriforum har det informerats om det föreslagna direktivet och behandlingen av det. Statsrådets skrivelse har också gått på remiss till konkurrenskraftssektionen, som lyder under kommittén för EU-ärenden.

6. Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förhåller sig huvudsakligen positivt till kommissionens förslag. Statsrådet anser det viktigt att enhetliga krav gäller för pyrotekniska artiklar och att påvisandet av överensstämmelse endast krävs en gång inom EU-området.

Enligt statsrådets åsikt är det också viktigt att man nationellt kan ställa nödvändiga begränsningar för användningen av och handeln med fyrverkeripjäser. Detta innebär att i direktivet måste finnas tillräckliga fullmakter att nationellt på basis av den allmänna säkerheten begränsa användningen och försäljningen till konsumenterna av vissa produkter. Likaså bör det i direktivet finnas fullmakter att avvika från de minimiåldersgränser som föreskrivs i direktivet.

I den fortsatta beredningen av direktivet bör man också sörja för att i förfarandena för påvisande av pyrotekniska artiklars överensstämmelse ingår tillräckliga krav för kvalitetssäkringen av artiklarna och att kategoriseringen av pyrotekniska artiklar i de olika kategorierna är tillräckligt klar.